

การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ศูนย์สุขภาพชุมชน
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียน : กรณีศึกษา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ศูนย์สุขภาพชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียน: กรณีศึกษา

PARTICIPATION OF SCHOOLS, PARENTS, PRIMARY CARE UNITS, AND THE LOCAL ADMINISTRATIVE AUTHORITY IN SCHOOL HEALTH: A CASE STUDY

อมรศรี ฉายศรี 4937023 RACN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : สุปาณี เสนาคัสัย, B.Sc. (Nursing) Hon, M.S. , วันทนา มณีศรีวงศ์กุล, D.N.Sc. (Primary Care)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาบทบาทและความคาดหวังของโรงเรียน ผู้ปกครอง ศูนย์สุขภาพชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติบรรยาย และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน/ครูอนามัยโรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แต่ละคนรับรู้งานอนามัยโรงเรียนไม่ครบทุกกิจกรรมแต่เมื่อรวมคำตอบของทุกคนแล้วครบทุกกิจกรรมแต่ปฏิบัติได้ไม่ครบ ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้งานอนามัยโรงเรียนไม่ครบทุกกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียน คือ ขาดงบประมาณ ขาดความรู้ ขาดการประสานงาน ขาดความร่วมมือ ขาดการประเมินผลงาน ครูอนามัยโรงเรียนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีภาระงานมาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานอนามัยโรงเรียนควรประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน ครูทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักเรียน ชุมชน วัด และสำนักงานประถมศึกษา บทบาทตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

ผลการศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ควรมีการประชุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทของแต่ละฝ่ายเพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ควรจัดตั้งคณะกรรมการอนามัยโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยทุกภาคส่วนและมีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานอนามัยโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) ครูทุกคนในโรงเรียนควรมีส่วนสนับสนุนงานอนามัยโรงเรียน และ 4) นำผลการศึกษาไปพัฒนารูปแบบการดำเนินงานอนามัยโรงเรียนที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

คำสำคัญ : อนามัยโรงเรียน / บทบาท / ความคาดหวัง / ความร่วมมือของทุกภาคส่วน

PARTICIPATION OF SCHOOLS, PARENTS, PRIMARY CARE UNITS, AND THE LOCAL ADMINISTRATIVE AUTHORITY IN SCHOOL HEALTH: A CASE STUDY

AMORNSRI CHAISRI 4937023 RACN/M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSE PRACTITIONER)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE : SUPANEE SENADISAI, B.Sc. (Nursing) Hon, M.S., WANTANA MANEESRIWONGKUL, D.N.Sc. (Primary Care)

ABSTRACT

Roles and expectations of the school, parent, primary care unit, and local administrative authority in developing school health was studied at Bang-pa-in district of Pranakornsri-Ayutthaya province, Thailand as a case study. The study samples were school administrators, school health teachers, parents, public health personnel, and local administrative authority personnel. A focus group was employed as a method for collecting data. The demographic data were analysed by descriptive statistics while the data gathered from the focus group were analysed by content analysis.

The study revealed that individually the school health administrators, school health teachers and public health personnel were not aware of all the school health elements but when all their answer are compiled, all elements are perceived. Unfortunately, they did not address them all. The parents and local administrative authority staff had limited knowledge of what comprises school health elements. The problems and barriers hindering school health implementation were insufficient budget, limited knowledge, poor collaboration and participation, inefficient evaluation, and overloaded workload for school health teachers and public health personnel. The persons expected to be involved in school health were school administrators, school health teachers, all teachers, parents, public health personnel, local administrative authority staff, students, the community, temples, and the Office of the Primary Education Commission. The expected roles of school administrators, school health teachers, parents, public health personnel, and local administrative authority personnel within the school health activities were greater than the actual roles. It is suggested that, firstly, a meeting among all parties involved in school health should be arranged to clarify the roles of each party in order to increase the level of collaboration and participation, secondly, a school health committee comprised of all parties involved should be established, and a regular meeting scheduled to monitor the school health implementation, thirdly, all school teachers should participate in the school health activities, and lastly, based on the results of this study, school health practice should be developed to suit the context of each setting.

KEY WORDS: SCHOOL HEALTH / ROLES / EXPECTATION / PARTICIPATION

150 pages